

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. spalio 6 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Orhuso konvencija — Direktyva 2003/4/EB — 5 ir 6 straipsniai — Visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie aplinką — Mokestis už informacijos apie aplinką pateikimą — Sąvoka „priimtinas dydis“ — Duomenų bazės tvarkymo išlaidos ir bendros išlaidos — Teisė kreiptis į teismą — Sprendimo, kuriuo nustatytas mokestis, administracinė ir teisminė peržiūra“

Byloje C-71/14

dėl *First-tier Tribunal (General Regulatory Chamber, Information Rights)* (Pirmosios instancijos teismas, Bendrosios priežiūros kolegija, teisė į informaciją) (Jungtinė Karalystė) 2014 m. vasario 4 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. vasario 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

East Sussex County Council

prieš

Information Commissioner,

dalyvaujant

Property Search Group,

Local Government Association,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz (pranešėjas), teisėjai C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász ir D. Šváby,

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. gruodžio 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *East Sussex County Council*, atstovaujamos solisitorių R. Cobb, C. Brannigan ir QC N. Fleming,

— *Information Commissioner*, atstovaujamo solisitoriaus R. Bailey ir baristerės A. Proops,

* Proceso kalba: anglų.

- *Property Search Group*, atstovaujamos N. Clayton,
 - *Local Government Association*, atstovaujamos solisitorės R. Cobb,
 - Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos L. Christie, padedamo baristerių J. Maurici ir S. Blackmore,
 - Danijos vyriausybės, atstovaujamos C. Thorning ir M. Wolff,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos L. Pignataro-Nolin, L. Armati ir J. Norris-Usher,
- susipažinęs su 2015 m. balandžio 16 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada, priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinančios Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, p. 26; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 375) 5 ir 6 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *East Sussex County Council* (Rytų Sasekso grafystės taryba, toliau – *County Council*) ir *Information Commissioner* (informacijos komisaras) ginčą dėl *Information Commissioner* sprendimo, kuriuo *County Council* reikalaujamas mokestis už informacijos apie aplinką pateikimą *PSG Eastbourne*, nekilnojamojo turto paieškos įmonei, pripažintas neteisėtu.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkos klausimais buvo pasirašyta 1998 m. birželio 25 d. Orhuse ir Europos bendrijos vardu patvirtinta 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimu 2005/370/EB (OL L 124, p. 1; toliau – Orhuso konvencija).
- 4 Minėtos konvencijos 4 straipsnio „Teisė gauti informaciją apie aplinką“ 1 dalyje numatyta, kad su tam tikromis išlygomis ir tam tikromis sąlygomis kiekviena šios konvencijos šalis užtikrina, kad valstybės institucijos, vadovaudamosi nacionaliniais įstatymais, suteiktų informaciją apie aplinką, kurios jų prašoma.
- 5 Orhuso konvencijos 4 straipsnio 8 dalyje nustatyta:

„Kiekviena Šalis gali leisti savo valstybės institucijoms imti mokestį už informacijos suteikimą, tačiau šis mokestis neturi būti nepagrįstai didelis. Valstybės institucijos, ketindamos imti mokestį už informacijos suteikimą, pateikia prašymą pateikiantiems asmenims kainoraštį, kuriame nurodomos aplinkybės, kuriomis mokesčiai gali būti imami ar neimami, bei kada informacija suteikiama tik iš anksto sumokėjus mokestį.“

- 6 Šios konvencijos 9 straipsnio „Teisė kreiptis į teismus“ 1 dalyje nurodyta:

„Kiekviena Šalis, vadovaudamasi savo nacionalinės teisės aktais, užtikrina, kad kiekvienas asmuo turėtų teisę kreiptis dėl priimto sprendimo pakartotinio nagrinėjimo teisme arba kitoje įstatymų nustatyta tvarka įsteigtoje nepriklausomoje ir nešališkoje institucijoje, jei asmuo mano, kad jo prašymas suteikti informaciją pagal 4 straipsnį nebuvo nagrinėtas, buvo neteisėtai atmestas, į jį buvo iš dalies ar visiškai netinkamai atsakyta arba į prašymą nebuvo deramai atsižvelgta pagal nurodyto straipsnio nuostatas.

Kai pagal Šalies normas nustatomas tokio sprendimo pakartotinis nagrinėjimas teisme, ji užtikrina, kad toks asmuo taip pat turėtų teisę pasinaudoti įstatymų nustatyta skubia, nemokama arba nebrangia procedūra, pagal kurią sprendimą iš naujo nagrinėja valstybės institucija arba peržiūri kita nepriklausoma ir nešališka ne teismo institucija.

<...>“

Sąjungos teisė

Direktyva 90/313/EEB

- 7 Pagal 1990 m. birželio 7 d. Tarybos direktyvos 90/313/EEB dėl laisvo prieinamumo prie informacijos apie aplinką (OL L 158, p. 56; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 402) 5 straipsnį:

„Valstybės narės gali nustatyti mokestį už informacijos teikimą, tačiau jis neturi viršyti pateisinamų išlaidų.“

Direktyva 2003/4

- 8 Direktyvos 2003/4 2 ir 18 konstatuojamose dalyse nustatyta:

„(2) <...> Ši direktyva išplečia Direktyva 90/313/EEB suteiktą esamą galimybę susipažinti su informacija.

<...>

(18) Valdžios institucijos turėtų turėti galimybę nustatyti mokestį už informacijos apie aplinką teikimą, tačiau toks mokestis turėtų būti priimtinas. Tai reiškia, kad paprastai mokestis negali būti didesnis už atitinkamos medžiagos pateikimo faktines sąnaudas. <...>“

- 9 Šios direktyvos 1 straipsnio a punkte nurodyta:

„Šios direktyvos tikslai yra šie:

a) užtikrinti teisę susipažinti su valdžios institucijų turima arba joms skirta informacija apie aplinką ir nustatyti naudojimosi šia teise pagrindines sąlygas bei praktines priemones; <...>“

- 10 Minėtos direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad būtų reikalaujama, jog valdžios institucijos, laikydamosi šios direktyvos nuostatų, pareiškėjo prašymu pateiktų jį turimą arba joms skirtą informaciją apie aplinką, nereikalaudamos pareiškėjo nurodyti intereso.“

11 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio 5 dalyje nurodyta:

„Siekdamos šio straipsnio tikslų valstybės narės užtikrina, kad:

<...>

c) būtų nustatytos praktinės priemonės, užtikrinančios veiksmingą teisės susipažinti su informacija apie aplinką naudojimąsi, pavyzdžiui:

— paskirti informacijos pareigūnai,

— sukurtos ir išlaikytos priemonės prašomai informacijai išnagrinėti,

— valdžios institucijų turimos informacijos apie aplinką registrai arba sąrašai arba informacijos punktai su aiškiais nuorodomis, kur tokią informaciją galima rasti.

<...>“

12 Direktyvos 2003/4 5 straipsnio „Mokesčiai“ 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Galimybė susipažinti su pagal 3 straipsnio 5 dalį nustatytais ir saugomais valstybės registrais arba sąrašais ir prašomos informacijos nagrinėjimas *in situ* neapmokestinamas.

2. Valdžios institucijos gali imti mokestį už informacijos apie aplinką pateikimą, bet toks mokestis neturi viršyti priimtino dydžio.“

13 Šios direktyvos 6 straipsnio „Teisė kreiptis į teismą“ 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuris pareiškėjas, manantis, kad į jo prašymą gauti informaciją nebuvo atsižvelgta, jis neteisingai atmestas (visiškai arba iš dalies), į jį nepilnai atsakyta arba jis kitaip neišnagrinėtas laikantis 3, 4 arba 5 straipsnių nuostatų, turėtų galimybę naudotis procedūra, pagal kurią atitinkamus valdžios institucijos veiksmus arba pareigų nevykdymą iš naujo išnagrinėja ta pati arba kita valdžios institucija, arba administracine tvarka peržiūri įstatymu nustatytos savarankiškos ir nepriklausomos įstaigos. Bet kuri tokia procedūra turi būti greita ir nemokama arba nebrangi.

2. Be straipsnio 1 dalyje nurodytos peržiūros procedūros, valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjas turėtų teisę į įstatymu paskirto teismo arba įstatymu nustatytos kitos nepriklausomos ir nešališkos institucijos peržiūros procedūrą, pagal kurią gali būti išnagrinėti atitinkamos valdžios institucijos veiksmai arba pareigų nevykdymas ir kurios sprendimai gali būti galutiniai. Be to, valstybės narės gali numatyti, kad dėl informacijos atskleidimo kaltinamos trečiosios šalys turėtų teisę kreiptis į teismus.“

Jungtinės Karalystės teisė

14 2004 m. Informacijos apie aplinką taisyklėmis (*Environmental Information Regulations 2004*, toliau – EIR 2004) Direktyva 2003/4 perkeliama į vidaus teisę.

15 EIR 2004 8 straipsnio 1–3 dalyse nurodyta:

„1. Atsižvelgiant į šio straipsnio 2–8 dalis, suteikdama galimybę susipažinti su informacija apie aplinką, <...> valdžios institucija gali pareiškėjui nustatyti mokestį už informacijos pateikimą.

2. Valdžios institucija negali nustatyti mokesčio už:

- a) galimybę susipažinti su turimos informacijos apie aplinką viešaisiais registrais arba sąrašais ir
- b) susipažinimą su prašoma informacija vietoje, kurioje valstybės institucija sudaro galimybę su ja susipažinti.

3. Mokestis, kaip jis suprantamas pagal šio straipsnio 1 dalį, neturi viršyti, valdžios institucijos manymu, priimtino dydžio.“

- 16 Pagal 2000 m. Informacijos laisvės įstatymo 50 straipsnio 1 dalį su pakeitimais, padarytais EIR 2004 18 straipsniu, kiekvienas suinteresuotasis asmuo gali prašyti *Information Commissioner* ištirti, ar jo prašymą suteikti informaciją atitinkama valdžios institucija tvarkė laikydamasi EIR 2004.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 17 Rengiantis atlikti nekilnojamojo turto sandorį, *PSG Eastbourne*, nekilnojamojo turto paieškos įmonė, pateikė *County Council* prašymą suteikti informaciją apie aplinką siekdama asmenims, suinteresuotiems minėtu sandoriu, komerciniais tikslais pateikti gautą informaciją. *County Council*, kuri dažnai gauna tokius prašymus, vadinamuosius prašymus dėl „nekilnojamojo turto paieškos“, pateikė prašomus atsakymus ir, taikydama standartinių mokesčių tarifų lentelę, nustatė įvairius mokesčius, kurių bendra suma sudarė 17 svarų sterlingų (GBP) (maždaug 23 eurai). Kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą C priedo, kiekvieno iš šių mokesčių dydis yra nuo 1 iki 4,5 GBP (maždaug nuo 1 iki 6 eurų).
- 18 Didelę dalį duomenų, naudojamų atsakyti į šiuos prašymus dėl nekilnojamojo turto paieškos, duomenų bazėje, kurią sudaro duomenys, pateikti elektronine forma ir popierine forma, tvarko ir organizuoja *County Council* „informacijos“ grupė. Šią duomenų bazę taip pat naudoja kiti *County Council* padaliniai, vykdydami įvairias užduotis.
- 19 *County Council* naudojamoje mokesčių tarifų lentelėje kiekvienos prašomos informacijos rūšis siejama su fiksuoto dydžio mokesčiu, taikomu vienodai, nepaisant to, koks asmuo teikia prašymą. Šias išlaidas apskaičiavo *County Council*, remdamasi valandiniu darbo įkainiu, atsižvelgdama į laiką, kurį visa „informacijos“ grupė skiria duomenų bazei tvarkyti ir atsakyti į individualius prašymus suteikti informaciją. Pagal *County Council* praktiką šiuo atveju reikalaujami mokesčiai skirti visoms šios institucijos išlaidoms, patirtoms vykstant šias dvi užduotis, padengti ir iš jų ji negauna pelno. Valandinis darbo įkainis, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant šių mokesčių dydį, apima ne tik su darbuotojų darbo užmokesčiu susijusias išlaidas, bet ir dalį bendrų išlaidų. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, bendrų išlaidų įtraukimas apskaičiuojant minėtus mokesčius atitinka įprastus apskaitos principus.
- 20 Gavęs *PSG Eastbourne* skundą dėl *County Council* reikalaujamų mokesčių nustatymo *Information Commissioner* priėmė sprendimą, kuriuo pripažino, kad šie mokesčiai nesuderinami su EIR 2004 8 straipsnio 3 dalimi, nes į juos įeina ne tik pašto, kopijavimo ir kitos su prašomos informacijos pateikimu susijusios išlaidos, bet ir kitos sąnaudos.
- 21 *County Council*, palaikoma *Local Government Association* (Vietos valdžios institucijų asociacija), apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui ir teigė, kad jos tarifų lentelėje nurodyti mokesčiai yra teisėti ir neviršija priimtino dydžio. *Information Commissioner*, palaikomas *Property Search Group* (Nekilnojamojo turto paieškos grupė), priešingai, tvirtina, jog pagal Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalį draudžiama, kad apskaičiuojant tokius mokesčius būtų atsižvelgta į išlaidas, susijusias su duomenų bazės tvarkymu, arba bendras išlaidas. Vis dėlto, atsižvelgdamas į parengiamuosius dokumentus, susijusius su Direktyvos 2003/4 priėmimu, *Information*

Commissioner sutiko, kad pagal šį straipsnį mokėtinų mokesčių neriboja patirtos išlaidos – jie taip pat gali apimti sąnaudas, susijusias su laiku, kurį darbuotojai skiria atsakydami į individualius prašymus suteikti informaciją.

- 22 Nors ir pritaria šiam vertinimui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad dėl *County Council* naudojamoje tarifų lentelėje nurodytų mokesčių asmenys konkrečiomis nekilnojamojo turto paieškos aplinkybėmis negali būti atgrasyti nuo prašymo pateikti informaciją apie aplinką, atsižvelgiant į atitinkamų sandorių vertę.
- 23 Be to, tas teismas mano, kad *County Council* neteisingai apskaičiuoja mokesčius, nes į jų visumą ji įtraukia metines personalo išlaidas, susijusias su *County Council* duomenų bazės tvarkymu, nors kai kurios šios duomenų bazės dalys tvarkomos ne tam, kad būtų atsakyta į individualius prašymus suteikti informaciją, o kitiems tikslams. Todėl jis mano, kad apskaičiuojant mokesčius turi būti įtraukta nebent dalis išlaidų, susijusių su minėtos duomenų bazės tvarkymu.
- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar dalis išlaidų, susijusių su *County Council* duomenų bazės tvarkymu, ir bendros išlaidos už jos darbuotojų darbo laiką, sugaištą tvarkant šią duomenų bazę ir atsakant į individualius prašymus suteikti informaciją, gali būti įtrauktos apskaičiuojant mokesčius pagal Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalį.
- 25 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl reikiamos Direktyvos 2003/4 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos administracinės ir teisminės peržiūros apimties, kalbant apie mokesčio priimtina dydį, ir jis mano, kad šio klausimo praktinis poveikis pagrindinės bylos baigčiai nėra aiškus. Šiuo klausimu tas teismas pažymi, kad pagal EIR 2004 8 straipsnio 3 dalies formuluotę, aiškinamą atsižvelgiant į Anglijos administracinės teisės principus, atitinkamos institucijos priimto sprendimo peržiūros apimtis ribojama klausimu, ar pats nagrinėjamas sprendimas yra nepagrįstas, t. y. neracionalus, neteisėtas ar neteisingas, o galimybės peržiūrėti šios institucijos padarytas reikšmingas faktines išvadas yra labai ribotos.
- 26 Tokiomis aplinkybėmis *First-tier Tribunal (General Regulatory Chamber, Information Rights)* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Kaip aiškintina Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalis, pirmiausia, ar priimtino dydžio mokestis už konkrečios rūšies informacijos apie aplinką pateikimą gali apimti:
- a) dalį sąnaudų, skirtų duomenų bazei, kurią valdžios institucija naudoja tenkindama prašymus pateikti tokios rūšies informaciją, tvarkyti;
- b) bendras išlaidas už darbuotojų darbo laiką, į kurias tinkamai atsižvelgta nustatant mokestį?
2. Ar valstybės narės taisyklės, kuriose numatyta, kad valdžios institucija gali numatyti tam tikro dydžio mokestį už informacijos apie aplinką pateikimą, kuris „neviršija, valdžios institucijos manymu, priimtino dydžio“, yra suderinamos su Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalimi ir 6 straipsniu, jeigu valdžios institucijos sprendimui dėl „priimtino dydžio“ taikoma Anglijos teisėje numatyta administracinė ir teisminė peržiūra?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 27 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad mokestis už konkrečios rūšies informacijos apie aplinką pateikimą gali apimti dalį sąnaudų, skirtų duomenų bazei, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje, kurią tuo tikslu naudoja valdžios institucija, tvarkyti, ir bendras išlaidas už šios institucijos darbuotojų darbo laiką, sugaištą, pirma, tvarkant šią duomenų bazę ir, antra, atsakant į individualius prašymus suteikti informaciją, į kurias tinkamai atsižvelgta nustatant šį mokestį.
- 28 Pagal Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalį valdžios institucijos gali imti mokestį už informacijos apie aplinką pateikimą, bet toks mokestis neturi viršyti priimtino dydžio.
- 29 Kaip išvados 44 ir 46 punktuose pažymėjo generalinė advokatė, minėtoje nuostatoje numatytos dvi mokesčio nustatymo sąlygos. Pirma, visi aspektai, kuriais remiantis apskaičiuojamas mokesčio dydis, turi būti susiję su prašomos informacijos apie aplinką „pateikimu“. Antra, jei ši pirmoji sąlyga įvykdyta, dar reikia, kad bendras mokesčio dydis neviršytų „priimtino dydžio“.
- 30 Todėl pirmiausia reikia išnagrinėti, ar sąnaudos, skirtos duomenų bazei, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje, naudojamai pateikiant informaciją apie aplinką, tvarkyti, ir bendros išlaidos už atitinkamos valdžios institucijos darbuotojų darbo laiką, sugaištą, pirma, tvarkant šią duomenų bazę ir, antra, atsakant į individualius prašymus suteikti informaciją, yra veiksniai, susiję su informacijos apie aplinką „pateikimu“.
- 31 Siekiant nustatyti, kas sudaro informacijos apie aplinką „pateikimą“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalį, reikia atsižvelgti į šios nuostatos ir šios direktyvos 5 straipsnio 1 dalies santykį.
- 32 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Direktyvoje 2003/4 daromas skirtumas tarp, pirma, informacijos apie aplinką „pateikimo“, už kurį valdžios institucijos pagal šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalį gali reikalauti mokesčio, ir, antra, „galimybės“ susipažinti su pagal minėtos direktyvos 3 straipsnio 5 dalį sukurtais ir atnaujinamais valstybės registrais arba sąrašais ir prašomos informacijos „nagrinėjimo *in situ*“, kurie pagal tos pačios direktyvos 5 straipsnio 1 dalį yra nemokami.
- 33 Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 1 dalyje daroma nuoroda į šios direktyvos 3 straipsnio 5 dalį. Pagal šio 3 straipsnio 5 dalies c punktą valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos praktinės priemonės, užtikrinančios veiksmingą minėtame straipsnyje numatytos teisės susipažinti su informacija naudojimąsi. Kaip viena iš šių priemonių, be kita ko, paminėta, kad gali būti „sukurtos ir išlaikytos priemonės prašomai informacijai išnagrinėti“ ir nurodyti „valdžios institucijų turimos informacijos apie aplinką registrai arba sąrašai arba informacijos punktai su aiškiais nuorodomis, kur tokią informaciją galima rasti“.
- 34 Taigi iš Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 1 dalies, siejamos su šios direktyvos 3 straipsnio 5 dalies c punktu, matyti, kad valstybės narės privalo ne tik sukurti ir atnaujinti valdžios institucijų turimos arba informacijos punktuose esančios informacijos apie aplinką registrus ir sąrašus bei priemones, padėsiančias išnagrinėti šią informaciją, bet ir suteikti galimybę nemokamai susipažinti su šiais registrais ir sąrašais ir nemokamai naudotis informacijos nagrinėjimo priemonėmis.

- 35 Tai, kad galimybė susipažinti su šiais registrais ir sąrašais ir naudotis šiomis informacijos nagrinėjimo priemonėmis yra nemokama, kaip numatyta Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 1 dalyje, turi padėti apibrėžti informacijos apie aplinką „pateikimo“, už kurią gali būti imamas mokestis, sąvoką, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalį.
- 36 Remiantis tuo, darytina išvada, kad iš esmės būtent tik išlaidos, kurios nėra patiriamos kuriant ir atnaujinant minėtus registrus, sąrašus ir priemones, skirtas informacijai nagrinėti, priskiriamos prie informacijos apie aplinką „pateikimo“ ir dėl jų nacionalinės institucijos turi teisę reikalauti mokesčio remdamosi Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalimi.
- 37 Todėl į sąnaudas, skirtas duomenų bazei, kurią valdžios institucija naudoja tenkindama prašymus suteikti informaciją apie aplinką, tvarkyti, negali būti atsižvelgiama apskaičiuojant mokestį už informacijos apie aplinką „pateikimą“.
- 38 Atsižvelgiant į Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 1 dalies ir šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalies santykį, apibūdintą šio sprendimo 31–35 punktuose, tokios sąnaudos yra susijusios su registru, sąrašų ir priemonių, skirtų informacijai nagrinėti, sukūrimu ir atnaujinimu, o pagal Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 1 dalį, siejamą su šios direktyvos 3 straipsnio 5 dalies c punktu, išlaidos už tai nėra kompensuojamos. Būtų prieštaringa, jeigu valdžios institucijos galėtų tokias sąnaudas perkelti asmenims, kurie, remdamiesi Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalimi, pateikė prašymus suteikti informaciją, nors pagal šios direktyvos 5 straipsnio 1 dalį duomenų bazėje esančios informacijos nagrinėjimas vietoje yra nemokamas.
- 39 Priešingai, išlaidos, susijusios su informacijos apie aplinką „pateikimu“, kurios atlygintinos remiantis Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalimi, apima ne tik pašto ir kopijavimo išlaidas, bet ir išlaidas, susijusias su laiku, kurį atitinkamos valdžios institucijos darbuotojai praleido atsakydami į individualų prašymą suteikti informaciją; į tą laiką, be kita ko, įeina laikas, skirtas atitinkamos informacijos paieškai ir jos pateikimui prašoma forma. Iš tiesų tokios išlaidos nėra patiriamos kuriant ir atnaujinant turimos informacijos apie aplinką registrus ir sąrašus bei priemones, skirtas šiai informacijai nagrinėti. Be to, šią išvadą patvirtina šios direktyvos 18 konstatuojamoji dalis, pagal kurią iš principo mokestis negali būti didesnis už atitinkamos medžiagos pateikimo „faktines sąnaudas“.
- 40 Atsižvelgiant į tai, jog minėtoje konstatuojamojoje dalyje vartojama sąvoka „faktinės sąnaudos“, reikia konstatuoti, kad bendros išlaidos, į jas tinkamai atsižvelgus, iš principo gali būti įtrauktos apskaičiuojant Direktyvos 2004/4 5 straipsnio 2 dalyje numatytą mokestį. Kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, bendrų išlaidų įtraukimas apskaičiuojant šį mokestį atitinka įprastus apskaitos principus. Šios išlaidos gali būti įtrauktos apskaičiuojant minėtą mokestį, tik jeigu jos priskirtinos prie sąnaudų elemento, susijusio su informacijos apie aplinką „pateikimu“.
- 41 Atsižvelgiant į tai, kad atitinkamos valdžios institucijos darbuotojų darbo laikas, sugaištas atsakant į individualius prašymus suteikti informaciją, susijęs su informacijos apie aplinką „pateikimu“, kaip konstatuota šio sprendimo 39 punkte, prie šio laiko priskiriama dalis bendrų išlaidų taip pat gali būti įtraukta apskaičiuojant Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalyje numatytą mokestį. Taip nėra kalbant apie dalį bendrų išlaidų, priskiriamų prie darbuotojų darbo laiko, sugaišto kuriant ir atnaujinant duomenų bazę, kurią valdžios institucija naudoja atsakydama į prašymus suteikti informaciją.
- 42 Antra, kalbant apie Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalyje nustatytą antrą sąlygą, pagal kurią šioje nuostatoje numatyto mokesčio bendras dydis neturi viršyti priimtino dydžio, pažymėtina, jog iš susijusios su Direktyvos 90/313 5 straipsniu Teisingumo Teismo praktikos, kuri tebėra reikšminga taikant Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalį, matyti, kad turi būti atmestas bet koks aiškinimas, susijęs su sąvoka „priimtinos išlaidos“, dėl kurio asmenys atsisakytų galimybės gauti informaciją arba gali būti apribota jų teisė susipažinti su informacija (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-217/97, EU:C:1999:395, 47 punktą).

- 43 Siekiant įvertinti, ar pagal Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalį reikalaujamas mokestis turi atgrasomąjį poveikį, reikia atsižvelgti ir į informacijos prašančio asmens ekonominę padėtį, ir į bendrąjį aplinkos apsaugos interesą. Todėl šis vertinimas negali būti atliktas tik atsižvelgiant į suinteresuotojo asmens ekonominę padėtį, jis taip pat turi būti pagrįstas objektyvia šio mokesčio dydžio analize. Taigi minėtas mokestis neturi viršyti suinteresuotojo asmens finansinių galimybių ir bet kuriuo atveju neturi būti objektyviai nepriimtinas.
- 44 Taigi dėl to, jog, atsižvelgdamas į nagrinėjamų sandorių vertę, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad konkrečiomis nekilnojamojo turto paieškos aplinkybėmis *County Council* nustatyti mokesčiai neatrodo atgrasantys, reikia konstatuoti, kad vien dėl to, kad šie mokesčiai nėra atgrasantys, palyginti su asmenų, įsitraukusių į nekilnojamojo turto sandorius, ekonomine padėtimi, valdžios institucija nėra atleidžiama nuo pareigos užtikrinti, kad minėti mokesčiai nebūtų nepriimtini visuomenei, atsižvelgiant į bendrąjį aplinkos apsaugos interesą. Neatrodo (o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), kad mokesčiai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, kurie buvo paminėti šio sprendimo 17 punkte ir, beje, turi būti sumažinti atimant sąnaudas, susijusias su duomenų bazės sukūrimu ir atnaujinimu, viršija tai, kas yra priimtina.
- 45 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad mokestis už konkrečios rūšies informacijos apie aplinką pateikimą negali apimti jokios dalies sąnaudų, skirtų duomenų bazei, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje, kurią tuo tikslu naudoja valdžios institucija, tvarkyti, bet gali apimti bendras išlaidas už šios institucijos darbuotojų darbo laiką, sugaištą atsakant į individualius prašymus suteikti informaciją, į kurias tinkamai atsižvelgta nustatant šį mokestį, jeigu minėto mokesčio bendras dydis neviršija priimtino dydžio.

Dėl antrojo klausimo

- 46 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/4 6 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos dėl mokesčio už konkrečios rūšies informacijos apie aplinką pateikimą priimtino atliekama tik ribota administracinė ir teisminė peržiūra, kaip numatyta Anglijos teisėje.

Dėl priimtino

- 47 Europos Komisijai ir Jungtinės Karalystės vyriausybei kyla abejonių dėl antrojo klausimo priimtino, nes prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šio klausimo praktinis poveikis pagrindinės bylos baigčiai nėra aiškus.
- 48 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 267 straipsnyje nustatyta procedūra – tai Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, dėl kurios nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškavimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytas faktines aplinkybes ir teisinius pagrindus, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma reikšmingumo prezumpcija. Nacionalinio teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas gali atmesti, tik jei akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, būtini, kad jis galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Fish Legal ir Shirley*, C-279/12, EU:C:2013:853, 29 ir 30 punktus).

49 Vien to, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nėra tikras, ar dėl mokesčio už informacijos apie aplinką pateikimą priimtino atliekamos administracinės ir teisminės peržiūros apimtis turės praktinį poveikį pagrindinės bylos baigčiai, negali pakakti, kad būtų galima padaryti aiškia išvadą, jog antruoju klausimu prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos dalyku arba susijęs su hipotetine problema. Taigi šis klausimas yra priimtinas.

Dėl esmės

50 Direktyvos 2003/4 6 straipsnio 1 dalyje iš esmės nustatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad bet kuris informacijos prašantis asmuo turėtų galimybę pradėti procedūrą, pagal kurią atitinkamos valdžios institucijos veiksnius arba neveikimą iš naujo išnagrinėja ta pati arba kita valdžios institucija arba administracine tvarka peržiūri nepriklausoma ir nešališka įstatymu įsteigta institucija.

51 To paties straipsnio 2 dalyje iš esmės nurodyta, jog valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjas turėtų galimybę pradėti procedūrą įstatymo įsteigtame teisme arba kitoje įstatymo įsteigtoje nepriklausomoje ir nešališkoje institucijoje, kuri turi kompetenciją peržiūrėti atitinkamos valdžios institucijos veiksnius arba neveikimą ir kurios sprendimai gali būti galutiniai.

52 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, nesant Sąjungos teisės nuostatų šioje srityje, kiekvienos valstybės narės teisinėje sistemoje turi būti paskiriami kompetentingi teismai ir nustatomos išsamios skundų, skirtų iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugai užtikrinti, pateikimo procesinės taisyklės, jos neturi būti nepalankesnės už taisykles, taikomas panašioms skundams pagal nacionalinę teisę (lygiavertiškumo principas), ir dėl jų naudojimas pagal Sąjungos teisę suteiktomis teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (Sprendimo *Gruber*, C-570/13, EU:C:2015:231, 37 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Kalbant apie pastarąjį principą, taip pat primintina, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje įtvirtinta teisė į veiksmingą teisinę gynybą nešališkame teisme (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Unibet*, C-432/05, EU:C:2007:163, 37 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

53 Direktyvos 2003/4 6 straipsnio 1 dalyje vartojamais žodžiais „iš naujo išnagrinėja“ ir „administracine tvarka peržiūri“ ir minėto straipsnio 2 dalyje vartojamu žodžiu „išnagrinėti [peržiūrėti]“ neapibrėžiama pagal minėtą direktyvą reikalaujamos administracinės ir teisminės peržiūros apimtis. Kadangi Sąjungos teisėje nėra patikslinimo, ši apimtis turi būti nustatyta atsižvelgiant į valstybių narių teises sistemas su sąlyga, kad jose paisoma lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų.

54 Kalbant apie lygiavertiškumo principą, reikia konstatuoti, jog Teisingumo Teismui pateiktoje bylos medžiagoje nėra jokios informacijos, kuria remiantis būtų galima daryti išvadą, kad Anglijos teisėje nustatytos išsamios skundų, skirtų iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugai užtikrinti, pateikimo procesinės taisyklės yra nepalankesnės už skundų, kuriais siekiama užtikrinti vidaus nuostatomis grindžiamų asmenų teisių apsaugą, pateikimo procesines taisykles.

55 Kalbant apie veiksmingumo principą, pažymėtina, jog šiuo atveju pagal jį reikalaujama, kad iš Direktyvos 2003/4 kylančių informacijos prašančių asmenų teisių apsaugai nebūtų taikomos sąlygos, dėl kurių naudojimas šiomis teisėmis taptų praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas.

56 Tokiomis aplinkybėmis reikia priminti, jog priimdamas Direktyvą 2003/4 Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė užtikrinti, kad Sąjungos teisė būtų suderinta su Orhuso konvencija, ir numatė bendrąją sistemą, skirtą užtikrinti, kad bet kuris valstybės narės fizinis ar juridinis asmuo, nurodydamas savo intereso, turėtų teisę susipažinti su valdžios institucijų turima arba joms skirta informacija apie aplinką (Sprendimo *Fish Legal ir Shirley*, C-279/12, EU:C:2013:853, 36 punktas ir jame nurodyta teismo praktika). Veiksmingos mokesčio už tokios informacijos pateikimą nustatymo administracinės ir

teisminės peržiūros buvimas glaudžiai susijęs su šio tikslo pasiekimu. Be to, ši peržiūra būtinai turi apimti klausimą, ar valdžios institucija įvykdė šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatytas abi sąlygas, kurios buvo nurodytos šio sprendimo 29 punkte.

- 57 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal EIR 2004 8 straipsnio 3 dalies formuluotę, aiškinamą atsižvelgiant į Anglijos administracinės teisės principus, administracinės ir teisminės peržiūros apimtis ribojama klausimu, ar atitinkamos valdžios institucijos priimtas sprendimas yra neracionalus, neteisėtas ar neteisingas, o galimybės peržiūrėti šios institucijos padarytas reikšmingas faktines išvadas yra labai ribotos.
- 58 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra konstatavęs, jog naudojimasis pagal Sąjungos teisę suteiktomis teisėmis netampa praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas vien dėl to, kad, vykdant administracinių institucijų sprendimų teisminės peržiūros procedūrą, negalima visapusiškai minėtų sprendimų peržiūra. Vis dėlto pagal tą pačią teismo praktiką, vykdant bet kokią nacionalinę teisminės peržiūros procedūrą, teismui, kuriam paduotas skundas dėl tokio sprendimo panaikinimo, turi būti leidžiama, tikrinant to sprendimo teisėtumą, veiksmingai taikyti atitinkamus Sąjungos teisės principus ir normas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Upjohn*, C-120/97, EU:C:1999:14, 30, 35 ir 36 punktus ir Sprendimo *HLH Warenvertrieb ir Orthica*, C-211/03, C-299/03 ir C-316/03–C-318/03, EU:C:2005:370, 75–77 punktus). Taigi ribota teisminė peržiūra vertinant tam tikrus faktinius klausimus atitinka Sąjungos teisę, jeigu teismui, kuriam paduotas skundas dėl tokio sprendimo panaikinimo, leidžiama, tikrinant to sprendimo teisėtumą, veiksmingai taikyti atitinkamus Sąjungos teisės principus ir normas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *HLH Warenvertrieb ir Orthica*, C-211/03, C-299/03 ir C-316/03–C-318/03, EU:C:2005:370, 79 punktą).
- 59 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad tiek klausimas, ar sąnaudų elementas yra susijęs su prašomos informacijos „pateikimu“, taigi, ir ar į jį patį gali būti atsižvelgta apskaičiuojant nustatytą mokesį, tiek klausimas, ar bendras mokesčio dydis yra priimtinas, yra Sąjungos teisės klausimai. Dėl šių klausimų, vadovaujantis objektyviais kriterijais, turi būti atlikta administracinė ir teisminė peržiūra, kurią vykdant galima užtikrinti, kad visiškai laikomasi Direktyvos 2003/4 5 straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų.
- 60 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar pagrindinėje byloje yra įvykdyti minėti reikalavimai, ir prireikus aiškinti nacionalinę teisę laikydamasis šių reikalavimų.
- 61 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2003/4 6 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos dėl mokesčio už konkrečios rūšies informacijos apie aplinką pateikimą priimtino atliekama tik ribota administracinė ir teisminė peržiūra, kaip numatyta Anglijos teisėje, jeigu ši peržiūra vykdoma vadovaujantis objektyviais kriterijais ir apima, laikantis lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų, klausimą, ar šį mokesį nustačiusi valdžios institucija įvykdė šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatytas sąlygas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 62 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinančios Tarybos direktyvą 90/313/EEB 5 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad mokesčiai už

konkrečios rūšies informacijos apie aplinką pateikimą negali apimti jokios dalies sąnaudų, skirtų duomenų bazei, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje, kurią tuo tikslu naudoja valdžios institucija, tvarkyti, bet gali apimti bendras išlaidas už šios institucijos darbuotojų darbo laiką, sugaištą atsakant į individualius prašymus suteikti informaciją, į kurias tinkamai atsižvelgta nustatant šį mokestį, jeigu minėto mokesčio bendras dydis neviršija priimtino dydžio.

2. Direktyvos 2003/4 6 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos dėl mokesčio už konkrečios rūšies informacijos apie aplinką pateikimą priimtino atliekama tik ribota administracinė ir teisminė peržiūra, kaip numatyta Anglijos teisėje, jeigu ši peržiūra vykdoma vadovaujantis objektyviais kriterijais ir apima, laikantis lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų, klausimą, ar šį mokestį nustačiusi valdžios institucija įvykdė šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatytas sąlygas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Parašai.